Leksykologia z elementami kultury języka

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Wydział Lekarsko-Stomatologiczny
Kierunek studiów	Logopedia ogólna i kliniczna
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	I stopnia
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	**Zakład Logopedii i Emisji Głosu (x44)** Centrum Logopedyczne IPS UW ul. Karowa 20, 00-927 Warszawa logopedia@uw.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	dr hab. Natalia Siudzińska, prof. UW
Koordynator przedmiotu	dr hab. Natalia Siudzińska, prof. UW n.siudzinska@uw.edu.pl dr Kamila Potocka, k.potocka@uw.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	**dr Marta Piasecka (marta.piasecka@uw.edu.pl), dr Izabella Ławecka (i.lawecka@uw.edu.pl)**
Prowadzący zajęcia	dr Marta Piasecka (wykład, ćwiczenia) dr Izabella Ławecka (ćwiczenia)

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	**Rok II, semestr III (zimowy)**	**Liczba punktów ECTS**	4,5

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	**Liczba godzin**	**Kalkulacja punktów ECTS**
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim		
wykład (W)	30	1,5
seminarium (S)	-	-
ćwiczenia (C)	30	1,5
e-learning (e-L)		
zajęcia praktyczne (ZP)		
praktyka zawodowa (PZ)		
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	55	1,5

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Zapoznanie studentów z podstawami metodologicznymi kultury języka polskiego i leksykologii jako dyscyplin językoznawczych w związku z głównymi tendencjami komunikacji językowej we współczesnej polskiej wspólnocie etnicznej. Zdobycie wiedzy w zakresie poprawnego używania języka polskiego (z uwzględnieniem zagadnień leksykalnych i stylistycznych).
C2	Zdobycie umiejętności analizowania form językowych pod względem ich poprawności.

4. EFEKTY UCZENIA SIĘ

Symbol kierunkowego efektu uczenia się	**Opis kierunkowego efektu uczenia się** Po ukończeniu studiów absolwent posiada/zna/potrafi/wykazuje:	**Odniesienie do charakterystyk efektu uczenia się dla poziomu 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji odnoszącego się do tego efektu uczenia się**
WIEDZA		
L1.W.03	w zaawansowanym stopniu metody i techniki językoznawcze, pozwalające opisać i ocenić zjawiska obserwowane w zachowaniach językowych osób posługujących się językiem polskim	**P6S_WK**
UMIEJĘTNOŚCI		
L1.U.01	wykorzystać zdobytą wiedzę teoretyczną z zakresu językoznawstwa i psycholingwistyki do formułowania ocen i sądów dotyczących mowy, poziomu jej rozwoju i zaburzeń, programowania postępowania terapeutycznego i rozwiązywania złożonych problemów, przed którymi staje nauczyciel i logopeda; terapeutycznego i rozwiązywania złożonych problemów, przed którymi staje nauczyciel i logopeda	**P6S_UW**
L1.U.04	zdobytą wiedzę dotyczącą zaburzeń i opóźnień w rozwoju systemu językowego i mowy, w szczególności zaburzonego rozwoju mowy (dyslalia) i opóźnionego rozwoju mowy,	**P6S_UW, P6S_UU**

	także zaburzeń czytania i pisania, wykorzystywać w planowaniu i organizacji procesu diagnozy i terapii logopedycznej; nieustannie rozwijać swoją wiedzę i kompetencje w tych zakresach	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
L1.K.03	świadomego postrzegania złożoności problemów związanych z funkcjonowaniem języka jako środka komunikacji, a także zależności między skutecznością działania a wyborem strategii komunikacyjnej właściwej w danej sytuacji	**P6S_KK** **P6S_KR**
L1.K.04	odpowiedzialnego podejmowania działań promujących wiedzę, postawy i zachowania sprzyjające prawidłowemu rozwojowi mowy u dzieci i młodzieży oraz zachowaniu sprawności w zakresie skutecznego posługiwania się nią u osób dorosłych i starszych	**P6S_KO**

5. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Ćwiczenia	Ćwiczenia dotyczą przede wszystkich praktycznych umiejętności posługiwania się poprawną polszczyzną w różnych sytuacjach komunikacyjnych. Studenci poznają najważniejsze typy błędów i usterek językowych, identyfikują i rozumieją ich mechanizmy, formułują i uzasadniają oceny rozwiązań językowych. Zapoznają się z poniższymi zagadnieniami: 1. Słowniki w pracy logopedy. 2. Błędy fleksyjne. 3. Związki składniowe (związek zgody). 4. Związki składniowe (związek rządu). 5. Poprawność w zakresie związków głównych (orzeczenie - podmiot). 6. Poprawność w związkach rządu (dopełnienie). 7. Składnia liczebników. 8. Odmiana nazw osobowych (nazwiska obce). 9. Odmiana nazw osobowych (nazwiska polskie). 10. Odmiana rodzimych nazw miejscowych. 11. Szyk wyrazów w zdaniu. 12. Imiesłowowy równoważnik zdania. 13. Dobór pomocniczych wyrazów gramatycznych.	Student zna podstawy metodologiczne kultury języka polskiego i leksykologii jako dyscyplin językoznawczych w związku z głównymi tendencjami komunikacji językowej we współczesnej polskiej wspólnocie etnicznej.
Wykład	Wykład dotyczy podstawowych pojęć leksykologicznych, ze szczególnym uwzględnieniem jednostki leksykalnej oraz relacji między leksemem a wyrazem. Zostaną omówione najważniejsze zależności między składnikami pola semantycznego (synonimia, antonimia, homonimia). Ważnym składnikiem okaże się przegląd współczesnych słowników, przeprowadzony z uwzględnieniem tła historycznego. Drugim blokiem zagadnień będą główne tendencje rozwojowe współczesnego języka polskiego w zakresie ortografii, interpunkcji, wymowy, fleksji, składni oraz słownictwa. Nacisk jest położony na wyjaśnienie genezy błędów. Ważnym zagadnieniem jest różnica między normą (dwupoziomową) a uzusem, zwłaszcza – inteligenckim. Studenci poznają najważniejsze terminy językoznawstwa normatywnego oraz najaktualniejsze kodyfikacje normy językowej.	Student zna podstawy metodologiczne kultury języka polskiego i leksykologii jako dyscyplin językoznawczych w związku z głównymi tendencjami komunikacji językowej we współczesnej polskiej wspólnocie etnicznej.

6. LITERATURA

Obowiązkowa

S. Dubisz, *Język – historia – kultura*, Warszawa 2007.
H. Jadacka, *Kultura języka polskiego. Fleksja, słowotwórstwo, składnia*, Warszawa 2005.
T. Karpowicz, *Kultura języka polskiego. Wymowa, ortografia, interpunkcja*, Warszawa 2009.
A. Markowski, *Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne*, Warszawa 2005.
Wielki słownik poprawnej polszczyzny PWN, pod red. A. Markowskiego, Warszawa 2003.

Uzupełniająca

Materiały z zajęć

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
Np. A.W1, A.U1, K1	*Pole definiuje metody wykorzystywane do oceniania studentów, np. kartkówka, kolokwium, raport z ćwiczeń itp.*	*Np. próg zaliczeniowy*
Dotyczy wszystkich efektów kształcenia	Kolokwia w trakcie kursu, otrzymanie oceny pozytywnej z końcowego sprawdzianu pisemnego z części ćwiczeniowej oraz z części wykładowej.	60% punktów możliwych do zdobycia ze sprawdzianu pisemnego z części wykładowej ORAZ 60% punktów możliwych do zdobycia ze sprawdzianu pisemnego z części ćwiczeniowej.

8. INFORMACJE DODATKOWE

(tu należy zamieścić informacje istotne z punktu widzenia nauczyciela niezawarte w pozostałej części sylabusa, ***w szczególności w oparciu o regulacje wynikające z § 26 ust. 1 i 2, § 27 ust. 3 oraz § 28 ust. 1 Regulaminu Studiów wskazanie liczby terminów zaliczeń przedmiotu, w tym zaliczeń dopuszczających do egzaminu****, oraz np. czy przedmiot jest powiązany z badaniami naukowymi, szczegółowy opis egzaminu, informacje o kole naukowym)*

Obecność na wykładach i ćwiczeniach

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusa przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusa w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich